

**SÕMERU RAAMATUKOGU KOOS
LËPNA HARURAAMATUKOGUGA
2024. AASTA TEGEVUSE ARUANNE**

Sisukord

1	Aasta lühikokkuvõte.....	3
2	Juhtimine ja personal.....	5
3	Hoone ja ruum. Ligipääsetavus. Innovatsioon.....	8
4	Kogude kujundamine	11
5	Lugejateenindus ja raamatukoguteenused.....	13
6	Raamatukogu turundus.....	20
7	Eesmärgid tulevaks aastaks	21

1 Aasta lühikokkuvõte

1.1 Millised olid aruandeaasta tähtsündmused?

Sõmeru raamatukogu jaoks olid olulisteks sündmusteks kohtumised kirjanikega. Jaanuarikuus esitles oma uut raamatut „Riimi riimid“ Raivo Riim.

Ammune soov oli kooliõpilastele korraldada kohtumine lastekirjanik Ilmar Tomuskiga, see sai teoks 14.11.2024. Üritusel osalesid Sõmeru Põhikooli õpilased 1.-6.klassini. Kuna laste hulgas on I.Tomuski raamatud väga populaarsed, innustas ehk see kohtumine lapsi veelgi enam tema loomingut lugema.

Kohtumisõhtu Lauri Räpi ja Anne-Mai Tevahiga „Luulest lugudeni“ võtsid osalejad väga hästi vastu. Juba Sõmeru raamatukogu sõbraks saanud Märt Treier esitles raamatukogus oma uut raamatut „Laulud laokil inimesest“.

Väga hästi läks korda tasuta raamatute laat Maal Elamise Päeva raames Sõmeru raamatukogus. Raamatuhuvilisi oli rohkesti üle maakonna, sooviti sarnase ettevõtmisega jätkata ka uuel aastal.

Lepna haruraamatukogus pakkus külastajaile rohket huvi detsembrikuus korraldatud käsitöö näitusmüük.

1.2 Millised olid tegevused teema-aastatel?

2024. aastal tähistame teema-aastana Eesti kultuuririkkust. Teemal „Viru Vägi“ esines 8.klassi õpilastele ajakirjanik Rein Sikk. Kultuuririkkusest olid kantud Eesti Kirjanduse päev Sõmeru Põhikoolile kui ka Emakeelepäev Sõmeru Lasteaiale.

1.3 Millised olid uued märkimisväärsed tegevused ja teenused?

Alustasime digikursusega eakatele „Muna õpetab kana“, Rakvere valla noortevolikogu liikmed juhendasid soovijaid nii nutitelefoni kui arvuti kasutamise osas. Huviliste vähesuse tõttu kursus lõpetati.

Üritusega „Tere, kevad!“ tutvustas Maia Simkin nippe külvamise ja taimede isutamise kohta. Toimus seemnete ja taimede müük. Külastajad olid väga rahul, et said endile raamatukogust kohe kõik vajaliku kevadkülviks kaasa osta.

Juunikuus alustasime raamatubingoga nii täiskasvanutele kui ka lastele.

1.4 Kas aruandeaastaks seatud eesmärgid täideti?

Aruandeaastal ettevalmistusi valla raamatukogude struktuuri muutmiseks veel ei tehtud, see lükkub 2025.aastasse.

Pakkusime raamatukogude külastajatele kirjanduslikke kohtumisi ja tegevusi kogukonnana koos olemiseks.

1.5 Üle-eestilise rahulolu-uuringu rahuloluindeks

11.-24.aprillil 2024.a. viidi läbi üle-eestiline raamatukogude kasutajate rahulolu- uuring.

Küsitluses osales kokku 79 Sõmeru raamatukogu ja Lepna haruraamatukogu külastajat: Sõmerul -54, Lepnal 25.

Sõmeru raamatukogu – rahulolu indeks 9,8.

Vastuseid kokku :	54
-hinnang 10 punkti	47
-hinnang 9 punkti	4
-hinnang 8 punkti	1
-hinnang 7 punkti	2

Lepna haruraamatukogu – rahulolu indeks 9,8

Vastuseid kokku :	25
-hinnang 10 punkti	24
-hinnang 7 punkti	1

Mõlema raamatukogu teeninduskorraldusega olid vastajad väga rahul (meeldiv ja väga abivalmis teenindus, professionaalsus, sõbralikkus, tunne, et oled raamatukokku oodatud.)

Vastajad kiitsid Sõmeru raamatukogu ruume ja head aurat (vaikne, soe, mõnus kohta aja veetmiseks.) Lugejatele meeldis, et Sõmerul on olemas laenutusteks raamatukapp ja tagastuskast. Mainiti head raamatute valikut ja uudiskirjanduse kiiret kättesaadavust.

Lepna haruraamatukogu ruumid said küsitlusest osavõtjatelt head tagasisidet. Kogus on olemas raamatuid, mis suuremates raamatukogudes puuduvad.

2 Juhtimine ja personal

KOV-i nimi	1. Elanike arv	2.1 Registrikoodiga raamatukogude arv	2.2 Keskraamatukogude arv	2.3 Haruraamatukogude arv	2.4 Rändraamatukogude arv	2.Kokku (2.2+2.3+2.4)	3.Teeninduspunktid e arv
2023	4631	1	1	1	0	2	2
2024	4608	1	1	1	0	2	1

2.1 Juhtimine

2.1.1 Muudatused raamatukoguvõrgus

Raamatukogude struktuuris 2024.aastal muudatusi ei toimunud, jätkati 2018.aastal loodud struktuuri alusel, kuhu kuuluvad Sõmeru raamatukogu koos Lepna haruraamatukoguga.

Raamatukogude tööd juhib igapäevaselt Sõmeru raamatukogu direktor. Mõlemad raamatukogud töötavad täistööajaga: Sõmeru raamatukogu on avatud aastaringselt tööpäeval 10.00- 18.00, Lepna haruraamatukogu tööpäeval ETNR 10.00-18.00, K 12.00-19.00. Puhkepäeval on raamatukogud suletud. Kuna Rakvere Vallavalitsus töötab suveperioodil 8.00-16.00, siis juba kaks suve töötavad ka Sõmeru raamatukogu koos Lepna haruraamatukoguga sama ajagraafikuga. Sõmeru raamatukogul on raamatukapp ja tagastuskast ning Lepna harukogul tagastuskast, siis tundub, et lugejatele sobib suvine varasem tööaeg.

Mõlemad raamatukogud asuvad hästi ligipääsetavates kohtades, tagatud on maakonnasisene transpordiühendus piirkondade vahel.

Lepna haruraamatukogu pakub ka Omniva postipunkti teenust.

Lepna haruraamatukogu pakub kord kuus laenutusteenust Veltsi Lasteaias. Kuna 2024.aasta sügisel suleti Veltsi Lastead-Algkoolis algkooli osa, siis langes nii laste lugejate kui külastuste arv.

2.1.2 Rahvaraamatukogu nõukogu

Raamatukogul on neljaliikmeline nõukogu, mida juhib Kaili Õunapuu-Seidelberg. Nõukogul on raamatukogude töös nõuandev ja suunav roll. Nõukogult loodame saada kindlasti abi seoses KOV-is keskraamatukogu moodustamisega 2025.aastal.

2.1.3 Rahvaraamatukogu arengukava

Sõmeru raamatukogul ei ole kehtivat arengukava. Arengukava on plaanis luua, kui moodustatakse ühtne asutus Rakvere Valla Raamatukogu.

Praegused raamatukogude arenguvajadused on kajastatud Rakvere Valla arengukavas 2019-2035.a. Arengukavas on välja toodud raamatukogude tänane olukord, kitsaskohad, alameesmärgid, tegevused ja investeeringud. KOV-i arengukava koostamisse on kaasatud ka raamatukogude töötajad.

2.2 Eelarve

Põhieelarve	Seisuga 31.12.23 €	Seisuga 31.12.24 €	Muutus %
Eelarve kokku	72 193	73 041	- 1,2%
Tööjõukulu*	37 634	38 623	+ 2,6%
Komplekteerimiskulu	17 665	17 574	- 0,52%
sh KOV-ilt	8 285	8 244	- 0,49%
sh riigilt	9 380	9 330	- 0,53%
sh KuM-ilt	9 380	9 330	- 0,53%
Investeeringukulu**	0	0	0
sh KOV-ilt	0	0	0
sh riigilt	0	0	0
sh KuM-ilt	0	0	0
Infotehnoloogiakulu	3 083	1 669	- 45%
Täienduskoolituskulu	63	68	+ 8%
Üritustele/näitustele	523	729	+39%

2.2.1 Raamatukogu projektid

Projekti nimi	Toetuse allikas	Projekti periood	Eraldatud summa	Projekti üldmaksumus	Staatuse (lõpetatud, käimasolev vms)
0	0	0	0	0	0

2.3 Personal

Töötajate arv	Täidetud töökohtade arv (FTE)
2	2

2.3.1 Olulisemad muudatused personali korralduses

Personali koosseisus muudatusi ei toimunud: Sõmeru raamatukogus töötab üks inimene, täiskohaga raamatukogu direktor ja Lepna haruraamatukogus täiskohaga raamatukoguhoidja.

2.3.2 Erialahariduse ja kutse omandamine

Sõmeru raamatukogu direktor Ene Tamm omab erialast kõrgharidust. Lepna haruraamatukogu töötajal on raamatukoguhoidja III kutsekvalifikatsioon.

2.3.3 Täienduskoolitused

Koolitusteema	Koolituste arv
Juhtimine, sh projektijuhtimine	1
Raamatukogutöö kvantitatiivne ja kvalitatiivne hindamine, sh statistika ja uuringud	0
Meeskonnatöö ja koostööoskused	0
Isikuandmete kaitse ja autoriõigused	0
Kogude kujundamine ja haldamine	0
Teenuste pakkumine ja arendus	0
Klienditeenindus	0
Ligipääsetavuse tagamine ning erivajadustega või puuetega inimeste teenindus	0
Digi- ja meediapädevused	1
Koolituste ja ürituste korraldamine, sh koolitamine	
Kultuur ja kirjandus	2
Muu	0

Lepna haruraamatukoguhoidja läbis infopädevuse veebikursuse (Tartu Ülikool), Sõmeru raamatukogu direktor läbis sama kursuse 2023.aastal. Sobib, et koolitusel saab osaleda raamatukogust lahkumata. Jorma Sarve koolitusel „Virumaa raamatukogude areng, valikud ja tulevikueesmärgid“ osales direktor Ene Tamm.

3 Hoone ja ruum. Ligipääsetavus. Innovatsioon

3.1 Hoone ja ruum

Sõmeru raamatukogu koos Lepna haruraamatukoguga kuuluvad Rakvere valla haldusalasse. Sõmeru raamatukogu asub Rakvere valla keskusehoones, samas majas asuvad vallavalitsus, klubi, päevakeskus, tegutsevad isetegevuringid. Hoone valmis 2010.aastal. Raamatukogul on avarad ja valgusküllased ruumid, mis vastavad kaasaja raamatukogu nõuetele. Kasulikku põrandapinda on 283 m².

Lepna haruraamatukogu asub praegustes ruumides alates 2020.aastast. Raamatukogu asub kortermaja esimesel korrusel ja kasulikku põrandapinda on 245 m². Juurdepääs on tagatud kahelt poolt maja (eraldi kaldteega juurdepääs liikumispuudega kasutajatele). Ruumid on sobivad kogukonnakeskusena tegutsemiseks.

Remondivajadus raamatukogudes praegu puudub.

3.2 Ligipääsetavus

3.2.1 Ligipääs raamatukogu ruumidele ja teenustele

Ligipääsetavuse aspektid	Jah/ei
Raamatukogu kodulehel on toodud vajalik info erivajadustega inimestele pakutavate võimaluste ning ruumide kohta	Jah
Raamatukogu kodulehel on info Pimedate raamatukogu ja selle võimaluste kohta	Ei
	Mitmes raamatukogus?
Raamatukokku on paigaldatud taktilised tähised	0
Raamatukogu pakub regulaarselt koduteenindust	1
Raamatukogusse pääseb mugavalt ilma kõrvalise abita ka ratastoolis, piiratud liikumisvõimega või lapsevankriga külastaja	2
Ratastoolis, piiratud liikumisvõimega või lapsevankriga külastajad pääsevad ilma kõrvaliseabita mugavalt kõikidesse raamatukogu ruumidesse	2
Raamatukogus on nõuetele vastav invatualett	0
Raamatukogu juures on invaparkimiskohad või invatranspordile on muul viisil tagatud parkimisvõimalus	1
Kuuldeaparaadi kasutajal on raamatukogus võimalik kasutada silmusvõimendit	0
Raamatukogu lahtiolekuajad arvestavad ühistranspordigraafikutega	2
Raamatukogu on avatud vähemalt ühel nädalavahetuse päeval	0
Muu (nimetada)	

3.2.2 Koduteenindus

Koduteeninduse teenused	Kordade arv	Kasutajate arv
Väljaannete laenutus	24	1
Kasutajakoolitus	0	0
Digipädevuste alane nõustamine	0	0
Muu (nimetada)	0	0

Lepna haruraamatukogu pakub koduteenindust ühele lugejale. Sõmeru raamatukogu teenindupiirkonnas praegu koduteeninduse teenuse vajajaid pole.

3.2.3 Teenused teistele asutustele

Teenused teistele asutustele	Kordade arv	Osavõtjate arv
Veltsi Lasteaed	10	56
Sõmeru Lasteaed	9	135
Sõmeru Põhikool	4	180

3.3 Innovatsioon

3.3.1 Raamatukogu pakutavad/kasutatavad innovaatilised/infotehnoloogilised võimalused

Innovaatilised/infotehnoloogilised lahendused	Mitmes raamatukogus?
Raamatukogusüsteem URRAM	2
Raamatukogusüsteem RIKS	0
Raamatukogusüsteem Sierra	0
Raamatuid saab laenutada igal ajal laenutuskapi kaudu	1
Raamatuid saab tagastada igal ajal tagastuskasti, tagastusluugi või laenutuskapi kaudu	2
Raamatukogus on iseteeninduslahendused (laenutusautomaadid)	0
Raamatukogu pakub avatud raamatukogu teenust (24/7)	0
Raamatukogu pakub kasutajatele kaugtöökohta/individuaaltööruumi	2
Raamatukogu pakub kasutajatele rühmatööruumi	2
Raamatukogu pakub kasutajatele konverentsitehnikat	1
Raamatukogu pakub kasutajatele vähemalt ühte kaamera ja mikrofoni arvutit (nt koosolekuteks)	1
Raamatukogus saab kasutada helistuudiot (nt muusika, taskuhäälingute loomiseks)	0

Raamatukogus saab kasutada videostuudiot (nt videote, vlogide loomiseks)	0
Raamatukogus on kasutusel RFID lahendus	0
Raamatukogus on vähemalt üks AIP arvuti	2
Raamatukogus saab kasutada WiFi ühendust	2
Raamatukogus saab kasutada printerit ja/või skännerit ja/või koopiamasinat	2
Raamatukogus saab värviliselt printida	2
Muud teenused (nimetada)	

3.3.2 Tähtsamad arendustegevused infotehnoloogia vallas

Raamatukogudes on külastajate kasutuses kokku 3 arvutit, Sõmerul 2 ja Lepnal 1. Kõik arvutid on vanemad kui viis aastat kuid töökorras. Mõlemas raamatukogus on Wi-Fi leviala.

Suuremaid arendustegevusi ei toimunud.

3.3.3 Iseteeninduslike teenuste kasutus

Iseteenindus lugejaportaalis:

Kõigil registreeritud lugejatel on võimalik veebis kasutada lugejakontot ja on võimalik

- otsida teavikuid
- vaadata ja muuta enda andmeid
- pikendada laenutustähtaegu
- teavikuid reserveerida ja reserveeringuid tühistada
- teavikuid järjekorda panna või sealt eemaldada

Avaliku veebi kasutus raamatukogudes:

	Külastusi	Logimisi	Otsinguid	Pikendusi
- Sõmeru	189	3891	10 269	279
- Lepna	71	952	2 553	109

Sõmeru raamatukogul on lugejate paremaks teenindamiseks raamatukapp, raamatukapi kasutajate arvu saab eraldi välja võtta Clever Office programmis.

4 Kogude kujundamine

4.1 Komplekteerimise põhimõtted

Raamatukogude fondide komplekteerimine toimub Lääne-Virumaa Keskraamatukogu kaudu, nii Sõmeru raamatukogu kui Lepna haruraamatukogu komplekteerivad vajalikud teavikud endale eraldi. Seni on selline variant hästi toiminud. Kehtivaid ja avalikustatud komplekteerimise põhimõtteid pole kehtestatud. Komplekteerimiskuludeks eraldati 2024.aastal raamatukogudele kokku 17 574.-€, sellest raamatutele 14 030.-€. Riiklik dotatsioon moodustas sellest 9 330.-€ ja KOV toetus 4700.-€.

4.2 Kogude kasutatavus ja seosed lugejate sihtrühmadega

Lugejaskonnast moodustavad 52% tööelised lugejad (Sõmerul – 217, Lepnal – 121). Arvestatav osakaal Sõmerul on pensionäridest lugejatel - 85, Lepnal 15. Alklassiõpilasi on Sõmerul 84 ja Lepnal 28; põhikooliõpilasi Sõmerul 78, Lepnal 16. Gümnaasiumiõpilaste arv on Sõmerul tõusnud 26-ni. Lepnal on lugejaid 8.

4.3 Raamatukogu komplekteerimine (trükkis, e-raamat, audioraamat): analüüs ja hinnang

2024.aasta lõpul oli Sõmeru raamatukogu ja Lepna haruraamatukogu fondides kokku 29 134 raamatut: Sõmeru raamatukogus 16 698 ja Lepna haruraamatukogus 12 436 eksemplari. Aasta jooksul lisandus 870 raamatut (Sõmeru – 522, Lepna – 354), millest 717 (82%) moodustas ilu- ja lastekirjandus.

Kirjanduse komplekteerimine toimub valikuliselt ning prioriteediks on eesti autorite looming ning tõlkekirjandusest populaarsem uudiskirjandus.

Komplekteeritavatest teostest moodustab põhiosa ilukirjandus. Väga nõutud on ajaviitekirjandus, eelkõige armastusromaanid. Üha enam lugejaid eelistab lugeda kvaliteetset kirjminaalkirjandust, paremik sellest on raamatukogudesse ka tellitud. Kindlate sihtgruppide jaoks tellime paremiku psühholoogilisest, pedagoogilisest, ajaloolisest ja reisikirjandusest.

Annetuste osakaal juurdekasvust oli 1,3%.

E-raamatuid raamatukogudesse ei komplekteeritud.

4.4 Perioodika komplekteerimine: analüüs ja hinnang

2024.aastal telliti raamatukogudesse perioodikat kokku 3544.-€ väärtuses, sellest Sõmeru raamatukokku 2294.-€ ja Lepna haruraamatukokku 1250.-€. Raamatukogudes laenutatakse koju nii ajakirju kui ka ajalehti, laenutusaeg on 7 päeva. Kokku oli aruandeaastal perioodika laenutusi 3078 (Sõmerul 1745, Lepnal 1333). Ajakirju säilitame kaks aastat.

Kultuuriperioodikat telliti kokku summas 259.70 €. Sõmerul 192.80 € (Looming, Loomingu Raamatukogu, Sirp, Õpetajate Leht, Täheke, Hea Laps). Lepna kultuuriperioodika summa oli 66.90 €.

Perioodikat kustutati raamatukogudes kokku 46 eksemplari.

Digiväljaannetele ligipääs puudub, hetkel puudub ka vastav nõudlus. Lisaks puudub ka digiväljaannete ostmiseks eelarves rahaline ressurss.

4.5 Muude väljaannete komplekteerimine: analüüs ja hinnang

Auviseid, elektroonseid teavikuid raamatukogudesse ei komplekteeritud.

4.6 Esemete komplekteerimine: analüüs ja hinnang

Erinevaid esemeid raamatukogud ei komplekteeri. Sõmeru raamatukogu laenutab talveperioodil kasutajatele uiske, need saame Rakvere vallalt.

4.7 Annetuste osakaal kogude juurdekasvust

Annetuste osakaal kogude juurdekasvust oli 1,3%.

4.8 Inventuurid ja mahakandmised

Aruandeaastal kustutati aegunud ja lagunenuid raamatuid kokku 2525 eksemplari summas 16233,18€, sellest Sõmeru raamatukogus 606 summas 2928,99 ja Lepna haruraamatukogus 1919 summas 13304,17€.

Perioodikat (ajalehed, ajakirjad) kustutati raamatukogudes kokku 46 eksemplari.

Inventuure 2024.aastal raamatukogudes läbi ei viidud.

5 Lugejateenindus ja raamatukoguteenused

5.1 Lugejaküsitlused

Vallasiseselt raamatukogudes aruandeaastal lugejaküsitlusi läbi ei viidud, kuna samal aastal toimus üleriigiline raamatukogu kasutajate rahuloluuuring.

5.2 Üleriigilise rahulolu-uuringu tulemused

11.-24.aprillil 2024.a. viidi läbi üle-eestiline raamatukogude kasutajate rahuloluuuring.

Küsitluses osales kokku 79 Sõmeru raamatukogu ja Lepna haruraamatukogu lugejat : Sõmerul -54, Lepnal 25.

Sõmeru raamatukogu – rahulolu indeks 9,8.

Vastuseid kokku :	54
-hinnang 10 punkti	47
-hinnang 9 punkti	4
-hinnang 8 punkti	1
-hinnang 7 punkti	2

Lepna haruraamatukogu – rahulolu indeks 9,8

Vastuseid kokku :	25
-hinnang 10 punkti	24
-hinnang 7 punkti	1

Mõlema raamatukogu teeninduskorraldusega olid vastajad väga rahul (meeldiv ja väga abivalmis teenindus, professionaalsus, sõbralikkus, tunne, et oled raamatukokku oodatud.)

Vastajad kiitsid Sõmeru raamatukogu ruume ja head aurat (vaikne, soe, mõnus kohta aja veetmiseks.) Lugejatele meeldis, et Sõmerul on olemas laenutusteks raamatukapp ja tagastuskast. Mainiti head raamatute valikut ja uudiskirjanduse kiiret kättesaadavust.

Lepna haruraamatukogu ruumid said küsitlusest osavõtjatelt väga head tagasisidet. Kogus on olemas raamatuid, mis suuremates raamatukogudes puuduvad.

5.3 Raamatukogu kasutamine ja teenused

5.3.1 Avalikule teabele ning riigi- ja kohaliku omavalitsuse elektroonilistele teenustele juurdepääs

Avaliku teabe kättesaadavus on tagatud raamatukogude lahtiolekuaegadel. Külastajate kasutada on raamatukogudes kokku 3 internetiühendusega lugejaarvutit: Sõmerul 2 ja Lepnal 1. Kokku kasutati aruandeaastal AIP teenust 64 korral, sellest Sõmerul 39 (neist lapsi 16) ja Lepnal 25 (lapsi 3).

Urrami statistika näitab, et aina vähem leiavad AIP arvutid kasutamist.

Sõmeru raamatukogu ruumides on WI-FI leviala, Lepna haruraamatukogus parooliga jagatud WI-FI.

Raamatukogude külastajatel on internetis võimalik tutvuda kohaliku omavalitsuse dokumentidega. Sõmeru raamatukogus on võimalik ka paber kandjal valla projektide eelnõude dokumentidega tutvumine.

Kõigile on tagatud juurdepääs e- riigi teenustele.

5.3.2 Muudatused ja uuendused teeninduskorralduses ning teenustes, sh e-teenustes

5.3.3 Lugejad

Lugejad 2023	Lugejad 2024	Muutus (+-)
702	648	-54

Erinevalt eelmiste aastate aruannetest on uue metoodika alusel sel aastal lugejate arvust maha arvestatud Sõmeru raamatukogu ja Lepna haruraamatukogu ühised lugejad (-14). Sõmeru raamatukogu kasutajate arv oli 525, neist lugejaid 492. Lepna haruraamatukogus kasutajaid 208, neist lugejaid 156.

5.3.4 Külastused

Külastused 2023	Külastused 2024	Muutus (+-)
8362	8315	-47

Sõmeru raamatukogu ja Lepna haruraamatukogu külastati aruandeaastal kokku 8315 korral,

Sõmerul tõusis külastuste arv 73 võrra ja Lepna haruraamatukogus vähenes 90 võrra.

Külastatavus vähenes Veltsi Lasteaed-Algkooli arvelt.

Avaliku veebi kasutamine:

	Külastusi	Logimisi	Otsinguid	Pikendusi
Sõmeru	189	3891	10269	279
Lepna	71	952	2553	109

5.3.5 Laenutused

Laenutused 2023	Laenutused 2024	Muutus (+/-)
17 786	17 823	+ 37

Rakvere valla raamatukogudes on laenutustähtaja pikkuseks 31 päeva, viiviseid ei arvestata.

Laenutusi oli kokku Sõmeru raamatukogus ja Lepna haruraamatukogus 17 823 (kohallaenutused 1678 + kojulaenutused 16 145). Sõmerul raamatukogus laenutusi 11 763 ja Lepna haruraamatukogus 6060.

Raamatukapi laenutusi oli Sõmerul 179, tagastuskasti tagastati 480 raamatut.

5.3.6 MIRKO teenus

Nii Sõmeru raamatukogu kui ka Lepna haruraamatukogu osalevad üleestilises MIRKO teenuses. Võrreldes MIRKO käivitamise aastaga laenutati 2024.aastal MIRKO vahendusel Sõmeru raamatukogust vaid 9 teavikut ja Lepna haruraamatukogust 20. Ilmselt on laenutused vähenenud seetõttu, et kliendi jaoks on tegemist tasulise teenusega ja aina enam on liitunud MIRKO teenusega uusi raamatukogusid.

5.3.7 Ülevaade RVL teenusest

RVL toimib peamiselt oma valla raamatukogude ja Lääne-Virumaa Keskraamatukogu vahel.

Kuna vastavalt uuele standardile ei loeta enam RVL teenuse osaks sama juhtkonna alluvuses olevate raamatukogude liigutamisi, siis vallasiseselt läheb RVL arvestusse vaid teavikute vahetus Uhtna raamatukoguga. Lepna haruraamatukogu töötaja toob venekeelset kirjandust Lääne-Virumaa Keskraamatukogust, kuna piirkonda on elama asunud vaid vene keelt valdavaid lugejaid.

RVL laenutused	sisse	välja
Kokku	298	69
Sõmeru	16	40
Lepna	282	29

Vastavalt standardile „Informatsioon ja dokumentatsioon. Raamatukogu tulemusindikaatorid“ ei loeta RVL teenuse osaks sama juhtkonna alluvuses olevate raamatukogude vahelisi raamatute liigutamisi (nt haruraamatukogude või haruraamatukogu ja keskraamatukogu vaheline raamatute liigutamine).

5.3.8 Infopäringud

Infopäringud registreeritakse kohe loendamise teel raamatukoguprogrammi, aruandeaastal teostati Sõmeru ja Lepna raamatukogudes kokku 184 päringut (Sõmerul – 67, Lepnal – 117).

Päringud 2023	Päringud 2024	Muutus (+-)
121	184	+63

5.3.9 Virtuaalüritused, -koolitused ja -näitused

Virtuaalüritusi, -koolitusi ja -näitusi raamatukogudes ei korraldatud.

5.3.10 Tasulised teenused

Milliseid tasulisi teenuseid raamatukogud pakuvad? Valige loetelust sobivad

- Printimine, paljundamine
- Ruumirent
- Üritused
- Materjalikulu (nt 3D-printimine, laserlõikur jne)
- Muu (nimetada):

5.4 Laste- ja noorteteenindus

Lug-d 2023	Lug-d 2024	Muutus (+/-)	Külast-d 2023	Külast-d 2024	Muutus (+/-)	Laenut 2023	Laenut 2024	Muutus (+/-)
248	218	-30	2519	2498	-21	1576	1544	-32

Lapsed moodustasid kogu lugejaskonnast 30%. 2024.aasta lõpul oli Lepna haruraamatukogus lapsi lugejaid 45, Sõmeru raamatukogus oli lugejate arv 174. (Üks ühine lugeja mõlema raamatukogu nimekirjas, mis on laste üldarvust maha arvestatud).

Lastest lugejate arv vähenes nii Sõmeru raamatukogu kui ka Lepna haruraamatukogus: Sõmerul -12, Lepnal -17 võrra. Külastuste arv kasvas Sõmerul +107 võrra, kuid langes Lepnal -129 võrra.

Laste laenutusi oli vastavalt Sõmeru raamatukogus 1143 ja Lepna haruraamatukogus 401.

Sõmeru raamatukogus oli aruandeaastal enim algklassiõpilastest lugejaid (84), järgnesid põhikooli õpilased (78) ja gümnaasiumiõpilased (26).

Kui laste raamatukogukülastused moodustasid Sõmeru raamatukogu külastuste üldarvust 33%, siis Lepna haruraamatukogus oli laste osakaal vaid 22% (langus 4%).

2024.aastal suleti Veltsi Lasteaed-Algkoolis algkooli osa, tegutsema jäi vaid lasteaed. Seetõttu langes laste lugejate ja külastuste arv. Lepna haruraamatukogu saab lastest lugejaid ja külastusi vaid koolidele teenust pakkudes, kohalikud lapsed raamatukogus laenutamas ei käi.

5.4.1 Laste- ja noortekirjanduse komplekteerimine

2024.aastal lisandus raamatukogudesse 204 uut laste- ja noorteraamatut, Sõmeru raamatukokku 108 ja Lepna haruraamatukokku 96 teavikut. Kogu tellitud kirjandusest moodustas lastekirjandus 23%. Lisaks uudiskirjandusele ostime juurde koolide soovitusliku kirjanduse kordustrükke, et vahetada välja juba kulunud raamatud ja suurendada eksemplaride arvu.

Lastekirjanduse komplekteerimisel on prioriteet kooli õppekava toetaval kirjandusel. Koostöös Sõmeru Põhikooli emakeeleõpetajaga vaatame igal suvel üle soovitatava kirjanduse nimekirjad. Arvestan kooli soovidega ning annan soovitusi uudiskirjanduse osas.

Ajakirjadest on lastele tellitud „Täheke“ ja „Hea Laps“. Lepna haruraamatukogu laenutab välja ka lauamänge.

5.4.2 Laste ja noorte lugemisharjumuste kujundamine, arendamine ja üritused

Noorte lugemisharjumuste kujundamisel on suur osa erinevatel üritustel, raamatukogutundidel ja ettelugemistel. Väikesed mudilased saavad esimesed raamatukogu ja raamatute maailma kogemused Sõmeru raamatukogus neljapäeviti muinasjutuhommikutel.

Meeldiv koostöö on Sõmeru Lasteaiaga „Pääsusilm“, lasteaiaõpetajad on huvitatud rühmadega raamatukogu külastamisest ja lastele meeldib raamatukogus olla. Kahel korral käis raamatukogu direktor ise lasteaias raamatukogutundi läbi viimas.

Aktiivsemalt on Sõmeru Põhikooli klassid hakanud osalema raamatukogu poolt pakutavatel üritustel ja raamatukogutundides. Septembris viisime läbi lugemistunni 1. ja 3.klassidele, noored osalesid 30.jaanuaril Eesti kirjanduse päeval. 8.klassile esines raamatukogus ajakirjanik Rein Sikk („Viru Vägi“). 14.novembril osalesid 1.- 6.klassid kohtumisel armastatud lastekirjanik Ilmar Tomuskiga.

Lastele on eraldi uudiskirjanduse riulid. Et laps leiaks endale sobiva lugemisvara, on väga suur osa raamatukoguhoidja raamatusoovitustel.

Lepna haruraamatukogu eraldi lastele kirjandusalaseid üritusi ja tunde läbi ei vii, töös lastega tehakse koostööd Lepna Noortekeskusega.

5.5 Raamatukogu kui kogukonnakeskus

Väga hästi läks korda Maal Elamise Päeva raames korraldatud tasuta raamatute laad Sõmeru raamatukogus. Raamatuhuvilisi oli rohkesti üle maakonna, sooviti sarnase ettevõtmisega jätkata ka uuel aastal.

Sõmeru raamatukogu pakkus külastajatele nii kohtumisi kirjanikega kui ka teemaüritusi ja näitusi.

Ammune soov oli kooliõpilastele korraldada kohtumine lastekirjanik Ilmar Tomuskiga, see sai toeks 14.11.2024. Üritusel osalesid Sõmeru Põhikooli õpilased 1.-6.klassini. Kuna laste hulgas on I.Tomuski raamatud väga populaarsed, innustas ehk see kohtumine veelgi enam tema loomingut lugema.

Kohtumisõhtu Lauri Räpi ja Anne-Mai Tevahiga „Luulest lugudeni“ võtsid osalejad väga hästi vastu. Juba Sõmeru raamatukogu sõbraks saanud Märt Treier esitles raamatukogus oma uut raamatut „Laulud laokil inimesest“

Lepna haruraamatukogus pakkus külastajaile rohket huvi detsembrikuus korraldatud käsitöö näitusmüük.

Lepna haruraamatukogus jätkas tegevust käsitööring täiskasvanutele, koos käidi kaks korda kuus kolmapäeviti. Kord nädalas kasutatakse raamatukogu ruumi joogatreeninguteks. Raamatukogu ruume renditakse välja korteriühistute koosolekute läbiviimiseks, samas on võimalik läbi viia teabepäevi piirkonda puudutavates küsimustes.

Üritused/tegevused 2023	Üritused/tegevused 2024	Muutus (+-)
29	47	+18

Milliseid üritusi/tegevusi on raamatukogu aruandeaasta jooksul pakkunud?

Üritused/tegevused	Arv
Kirjandusega seotud näitused ja väljapanekud	18
Lugejate kohtumised kirjanike ja kirjandustegelastega	5
Lugejamängud ja -võistlused	3
Kodulooga seotud sündmused ja väljapanekud	0
Kunsti- või käsitöönäitused	3
Kontserdid või muusikasündmused	0
Info-, meedia- ja digipädevuste alane nõustamine ja juhendamine*	22
Üldharivad loengud ja töötoad	2
Muud (Käsitööring+tikkimisgrupp)	21
Muud (Tasuta raamatute laad)	1

5.5.1 Kasutajakoolitused

Koolitused 2023	Koolitused 2024	Muutus (+-)
25	22	-3

5.5.2 Koostööpartnerid

Väga hea koostöö on kohaliku omavalitsusega /Rakvere Vallavalitsus/. Kuna Sõmeru raamatukogu asub vallavalitsusega ühes hoones, siis saab enamus päevakajalisi teemasid koos kohesest läbi arutada vastava ala spetsialistidega. Kultuuriosakonna töötajad on igati abiks raamatukogude töö paremaks korraldamiseks, kiired parandustööd saab koheselt tehtud tänu tublile majandusspetsialistile.

Kunstinäituste uuendamise eest Sõmeru raamatukogus tuleb tänada Sõmeru Põhikooli kunstiõpetajat Kille Kruuvi ja kunstistuudiot „Pistrik“.

Püsivalt hea koostöö toimib Sõmeru Lasteaiaga „Pääsusilm“ ja Sõmeru Põhikooliga. Lepna haruraamatukogu teeb koostööd Veltsi Lasteaiaga ning Lepna Noortekeskusega.

6 Raamatukogu turundus

6.1 Turunduskanalid

Millised olid aruandeaastal peamised kanalid raamatukoguteenuste tutvustamiseks? Valige sobivad

- Raamatukogu koduleht
- KOV-i koduleht
- Sotsiaalmeedia (nimetada kanalid, nt Facebook, Instagram, TikTok, Youtube jne)
- Raadio
- Televisioon
- Ajalehed, ajakirjad
- Välireklaam (nt plakatid, ekraanid)
- Muud (nimetada)

Sõmeru ja Lepna raamatukogu pole kasutanud oma teenuste või tegevuse turundamiseks tasulist reklaami. Info edastamiseks valla elanikkonnale kasutame kohalikke ajalehte „Rakvere Valla Sõnumid“. Igakuiselt tutvustavad valla raamatukoguhoidjad kordamööda ajalehes uudiskirjandust ja loetud raamatuid. Sõmeru raamatukogul ja Lepna haruraamatukogul on oma FB lehed, mille kaudu edastatakse uudiskirjandust, infot ja raamatukogusid puudutavad teavet.

Kõikide ürituste reklaamid on nähtavad ka raamatukogude seinal, välisustel ning valla külade teadetetahvlitel.

Valla kolmel raamatukogul on ühine koduleht.

6.2 Väljaannete publitseerimine

Raamatukogud pole eraldi väljaandeid publitseerinud.

7 Eesmärgid tulevaks aastaks

2025.aasta on Eesti raamatu juubeliaasta – Eesti Raamat 500, sellest lähtuvad oma töös ka Sõmeru ja Lepna raamatukogu.

Aasta lõpuks soovime jõuda uue struktuuri Rakvere Valla raamatukogu loomiseni. Kuna eeltööd on ajamahukad, siis alustame tööga juba veebruarikuus.

Sõmeru raamatukogu direktor

Ene Tamm